

Pyhämaan-Pyhärannan veteraanimatrikkeli valmistui

Sunnuntaina julkaistettu tuore veteraanimatrikkeli Pyhämaalaiset ja pyhärantalaiset sodissa 1939 - 1945 sisältää yhteensä noin 800 veteraanin tai miinanraivaajan tiedot. Myös rintamalatot on otettu kirjaan. Henkilökuvauksen lisäksi kirjassa on noin 40 sota-aikaan liittyvää kirjoitusta tai haastattelua.

Pyhämaan-Pyhärannan kirja on toinen kaikkiaan viidestä vakkasuomalaismatrikelista. Lokalahden matrikkeli ilmestyi runsas kuukausi sitten. Kirjat julkaisee tätä varten perustettu yhdistys.

Työ käynnistyi vajaat kolme vuotta sitten. Tietojen keräys ja digitointi on Ravakka ry:n tukema hanke, mutta kirjojen painatukset rahoitetaan saaduilla avustuksilla ja myyntituloilla.

Tietojen kerääminen on tapahtunut talkoovoimin. Talkootunteja onkin viiden matrikelin osalta kirjattu jo noin 7600. Tietojen kerääminen ja tarkistaminen jatkuu vielä Uudenkaupungin ja entisen Uudenkaupungin maalaiskunnan alueella sekä Taivassalossa ja Vehmaalla. Nämä kirjat ilmestyvät ensi vuoden alkupuolella.

Nyt valmistuneessa kirjassa on useita veteraani- ja lottahaastatteluja. Lisäksi kirjassa on muutama veteraanin itse jo vuosia sitten kirjoittama kuvaus tai veteraanien muistiinpanoihin perustuva kirjoitus.

Talvisodan ja jatkosodan taustoista kerrotaan ja pitäjäin veteraanien osuudesta näissä sodissa. Sodan jälkeisestä ase-

käytännistä Pyhärannan alueella ei ole enää vaiettu, vaan siitäkin on kirjoitus.

Veteraanien harrastuksista erityisesti asemasodan aikana kerrotaan, samoin sotilaille myönnettyistä kunniamerkeistä. Suomenhevosen osuutta sodassa ei ole unohdettu.

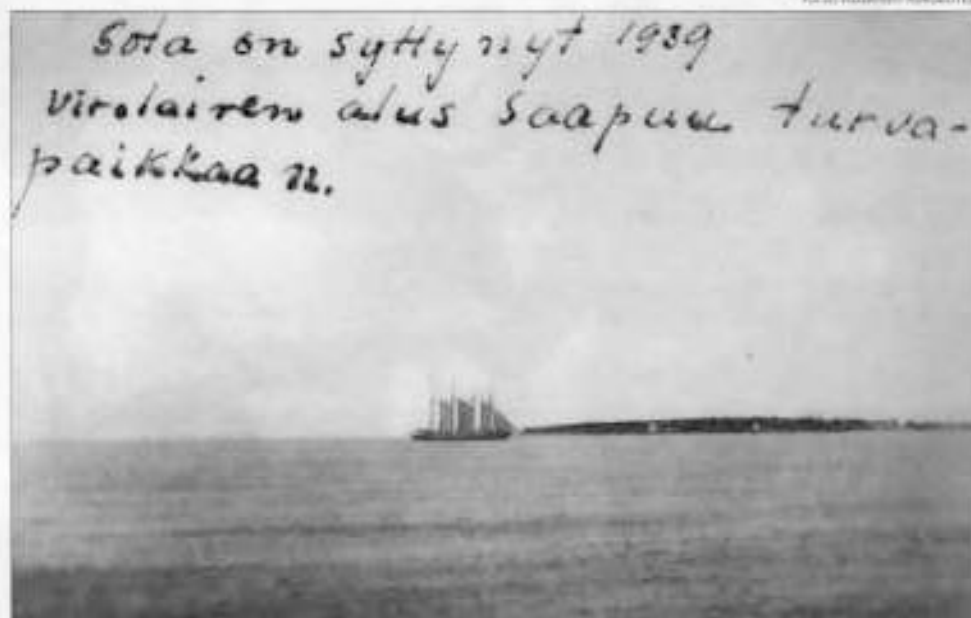
Kotirintaman asiat ovat myös esillä, mm. kansanhuolosta on kirjoitukset. Saksalaisen lentokoneen pakkolasku Ilohodeen kerrotaan kirjassa. Pyhärantalaisen kalastajan inkeriläiskuljetuksista Ruotsiin on kirjassa laaja kirjoitus.

Julkistamistilaisuuteen oli kutsuttu alueella asuvia veteraaneja ja kirjaan haastateltuja henkilöitä. Kutsuttuina olivat myös kirjan tekijät ja huomattavaa taloudellista tukea antaneitten edustajat. Pyhärannan seurakunta vastasi juhlan tarjonnasta.

Keräisytyöstä vastannut talkoolaisryhmä oli erityisen kunnianosoituksen kohteena. Heille luovutettiin tunnustukseksi vapaaehtoistyöstä Sininen Risti tai Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ansiomitali.

Tilaisuudessa **Jorma Elo** lausui sotilaslauluja **Jukka Vehmaksen** säestämänä. **Rauno Luttinen** lausui tilaisuuteen kirjoittamansa runon. Myös **Mailla Jalo** esitti muistelurunon.

Julkistamisjuhlan alussa vietettiin hiljainen hetki ki-

Paljon pyhämaalaisia ja pyhärantalaisia veteraaneja taisteli laivastossa ja rannikkotykistöissä. Tähän matrikeliteoksessa olevaan kuvaan pyhämaalainen veteraani Anni Pussila (1911-1982) on kirjoittanut "Sota on syttynyt 1939. Virolainen alus saapuu turvapaikkaan".

jaankin haastatellun pyhämaalaisen veteraanin **Keijo Arvon** muistolle. Arvo menehtyi perjantaina.

Juhlissa käyttivät puheenvuoron aluevastaavina puheenvuoron aluevastaavina **Iivo Junkola** ja **Raimo Kuusinen**, kirjan useimpien kirjoitusten kirjoittaja **Markku Vainio** ja hankevastavaavana ollut **Matti Jalava**.

Seurakunnan ja kunnan edustajat käyttivät puheenvuoron. Samoin kunniamerkkien luovutuksessa mukana ollut Vakka-Suomen Suojeluskuntien Perinneyhdistyksen

puheenjohtaja **Mika Wessman**.

Kirjassa on 384 sivua. Sitä on painettu 800 kpl. Kirjaa on myynnissä Pyhärannan ja Pyhämaan pankkikonttoreissa, Pyhärannan kunnantöistössä ja Uudenkaupungin matkailutoimistossa. Yhdistyksen nettisivuilta www.uusi-kaupunki.fi/-veteraanitieto/ se on myös tilattavissa postitse.

Matrikelityössä mukana olleita talkoolaisia ja tietojen kerääjiä muistettiin tilaisuudessa kunniamerkein ja mitalein. Sinisen Ristin saivat Jukka

Alhoranta, Paula Eilu, Maila Jalo, Iivo Junkola, Marja Junkola, Markku Junntila, Pentti Karu, Raimo Kuusinen, Salme Leino, Kai Lindgren, Viljo Saari, Jukka Saarinen.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön pronssisen ansiomitalin saivat Seppo Aalto, Arja Alhoranta, Jorma Jalava, Mirja Kauppila-Laine, Elisa Korjus, Lilja Laiho-Virtanen, Markku Laivo, Rauno Luttinen, Antti Mäki-Tanila, Arja Numme, Olavi Nurmi, Esko Peltola, Erkki Ruohonen, Ester Ruohonen, Mika Sjöblom, Aimo Sotka, Kauko Telén, Eero Urhonen

Heinäkuussa 1944 Pyhärannan Ilohodeen pakkolaskun tehnyt saksalaiskone kiinnosti pyhärantalaisia. Kirjan kuvitusta.